

MUTLULUK ÖDEVİ - 1

Mehmet BOZOĞLAN

MUTLULUK ÖDEVİ-1

Uzun bir süredir katılmak istediğim Yaz Bilim Okulu projesine katılacak olabilmenin haberini aldığımda heyecan ve merak sardı her yanıma.

Antakya'dan Yusuf Emir ile birlikte yolculuk yapacaktık.

Otogarda Yusuf Emir'in ailesi ile otobüsün kalkış saatini beklerken konu konuyu açtı ve Yusuf Emir'in İlkyar'ın 2 yıl önce 1 haftalık Hatay Konteyner Kent Projesi kapsamında Umuktent'e geldiği zamanlar yollarının kesiştiğini anlattı annesi.

Ben de o projeye katıldığımı söyledim ve Yusuf Emir'i net hatırlamamama rağmen Yusuf Emir beni tanıdığını söylemişti. Çok saygılı, sevgi dolu, pırıl pırıl, parlak bir çocuk vardı karşımda. Abisi ve annesi ile sevgi dolu, içten, samimi ve harika bir iletişimi vardı.

Bir çocuk-anne iletişiminin en güzel örneklerinden birine şahit olmuştum kısacık bir sürede. Yusuf Emir ile gece yolculuğumuz başladı. 10 saatlik yolculuk boyunca hemen hemen hiç uyumamış, dışarıyı gözlemlemiş ve merak ettiği konuları bana sorarak konuşmayı, dinlemeyi tercih etmişti. Yusuf Emir. Verdiğimiz molalarda da otobüsten hemen inip etrafı gözlemlemeyi ve biraz yürümeyi istemişti.

Gecenin bir yarısı bir benzin istasyonu kenarına kurulu sabitlenmiş kocaman bir uçak maketi hemen dikkatini çekmiş ve o uçağa dair gözlemlerini ve hayranlığını dile getirmişti. Yaşamda karşılaşılabileceğimiz olaylara dair fikirlerini rahatça ve çok akıcı, düzgün bir Türkçe ile ifade ediyordu. Sanki bir yetişkin ile seyahat ediyordum ve son zamanlarda yaptığım en anlamlı yolculuklardan birini yaşıyordum.

Sabahın erken saatlerinde Ankara'ya vardığımızda bizleri güler yüzlü ve enerjik gönüllüler karşıladılar. Gelmemizi heyecanla bekledikleri yüzlerine yansımış şekilde ellerimizdeki valizleri hemen alarak yardım ettiler ve bir sohbet eşliğinde ODTÜ'nün yolunu tuttuk. Bilim

Elçileri

minübüsünden

kalacağımız yurdun

önünde indiğimizde

de onlarca gönüllü

bizleri görmüş

olanın sevincini

yüzlerine yansıtarak

“Günaydın, hoş

geldiniz” sözleriyle

karşılayıp bizlere

kalacağımız yerlere

kadar eşlik ederek

yardımcı oldular.

Bazı gönüllü arkadaşlar geçen yıl okulumuza gelmişti ve onları tekrar gördüğüm için çok mutlu olmuştum.

Gönüllü arkadaşlar günün farklı saatlerinde yurda ulaşan çocuklarla yurt içinde ve yurt bahçesinde çarkıfelek, strateji ve zekâ oyunları, yaratıcı drama, ip atlama, voleybol etkinlikleri ile zaman geçirerek çocuklara kendilerini evlerindeymiş gibi, rahat ve stressiz hissettiriyorlardı. Ben de ülkemizin dört bir yanından gelen meslektaşlarımla sohbet

ederek ve çocukları gözleyerek Yaz Bilim Okulu'nda bulunmanın heyecanını yaşıyordum. Son zamanlarda yeni şeyler öğrenme ve yeni insanlarla tanışma ihtiyacı içinde olduğumdan en doğru yerdeydim diyebilirim.

Çocukların tanışma ve kaynaşmalarını sağlamak için Umut abimiz tarafından Yaratıcı Drama etkinliği yapıldı sabahın erken saatlerinde. Mersin Üniversitesinde İlkyar ile tanışmamızı sağlayan, İlkyar'a çok önemli katkılar sunan, üniversitede bulunduğu uzun yıllar boyunca her projeye aracı ile giderken yanında biz öğrencileri de yanında götüren rahmetli Ata hocamızın oğluydu Umut abimiz.

Elindeki çiviye bana verirken orada birlikte bulunduğumuz çocuklara bu çivinin öyküsünden söz ettim kısaca. Birbirinden eğlenceli etkinlik ve oyunlara yer verildi Yaratıcı Drama etkinliğinde Umut abimiz liderliğinde. Çocuklarda yeni bir ortama girmekten duydukları memnuniyet, yeni arkadaşlar ile tanışmanın verdiği bir neşe ve etkinlik sırasında eğlenerek öğrenmenin verdiği bir mutluluk hali göze çarpıyordu.

Geldiğimiz ilk günün akşamında Hüseyin hocamız hepimize “Hoş geldiniz” dedi. İlkyar'ın kitap sevgisi ile başladığını belirtti ve kitaplar okuyarak, kitaplar yazan ve dünya çapında tanınan bazı bilim insanlarının hikâyelerine yer verdi. Çocuklardan güzel haberler beklediğini, sabretmenin çok önemli olduğunu, kendi değerlerimizden taviz vermememiz gerektiğini vurguladı.

“Büyüyen Uzay Ekonomisi” konusunda ODTÜ Rektörü Ahmet Yozgatlıgil hocamız uzay çalışmalarına yönelik bir konuşma gerçekleştirdi. Araştırmalar yapma, madencilik, koloni, fırlatma faaliyetleri, uydu gönderme dışında Ay’da yapılan faaliyetler, okyanus derinliklerinde yapılan araştırmalar, Türkiye Milli Uzay Programı, yollanan uydular aracılığıyla yapılan görüntülemelerden söz etti. Ay Araştırma Programı, uzay ortamında merak edilen deneyler yapma, uzay teknolojilerini geliştirme bölgesi kurulması ile ilgili çalışmalar içinde olduklarını ve bu çalışmaları iş birliği içinde yaptıklarını belirtti. Uzay teknolojilerini geliştirme konusunda ODTÜ’nün önemli bir yeri olduğunu ifade etti.

“Eğitim Felsefesi” konusunda Ayhan hocamız öğretmenlik mesleğinin ne kadar önemli olduğunu, hayatı sorgulamamız gerektiğini, bilim, sanat konuşmamız gerektiğini belirtti. Okullarda paylaşımcı bir sınıf ortamı oluşturanın, zenginleştirilmiş ortamlar oluşturanın ve faaliyetleri çeşitlendirmenin önemi üzerinde durdu. İnsana değer vererek, içtenlikle ve samimiyetle yaklaşarak vatani sevmenin önemini belirtti. Çocukların kendilerini önemli, değerli hissettiği zaman aidiyet duygularının gelişeceği ve başarının da artacağını ifade etti. Çocuklara daha fazla faydalı olabilmemiz için sahip olmamız gereken becerilerden söz etti. Hayata sorgulayıcı bir bakışla bakma konusunda farkındalığımızın geliştiği bir seminer olmuştu bizim için.

“İklim Değişikliği ve Enerji” konusunda Deniz hocamız iklim değişikliği için yapabileceklerimiz olduğunu ve bunun için bisiklete binmek, yürümek ve toplu taşıma kullanmanın hayatımıza katacağı olumlu yönlerden söz etti. 10 yıl ve 30 yıl sonra çalışma hayatı, özel hayat ve içinde yaşadığımız topluma yapacağımız katkılar alanlarında neyi başarmış olmamızı hayal ettiğimizi sordu. Ayrıca 10 yıl ve 30 yıl sonra başarmış olmayı hayal ettiğimiz bir konu için bugün hangi adımları atmamız gerektiği sorularını yönelterek hepimizi bir düşünce ve hayal yolculuğuna davet etti.

Bireysel yeteneklerimizin farkında olarak kendimize ve çevremize verebileceğimiz en yüksek katkıyı verebilmenin ve bunun farkında olarak kendimizi gerçekleştirmenin önemini vurguladı. “Kendimizi gerçekleştiren bireyler olalım ki doğru kararları verip doğru adımları atalım.” sözü ile ihtiyaçlar hiyerarşisini hayatımızla ilişkilendirdi. Kendini gerçekleştirmiş bireylerin tüketim alışkanlıklarının gerçekçi, düzgün sosyal ilişkileri olan ve öğrenmeye açık kişiler olduklarını ifade etti. Günümüzün önemli bir sorununa yönelik biraz daha düşünme fırsatı yakalamamıza vesile oldu Deniz hocamız. Ayrıca yaşamı daha anlamlı kılan hedef belirleme ve bu hedeflere ulaşabilmek için neler yapabileceğimizi düşünme konusunda da bizim kendimizle kalmamızı sağladı..

Çocuklar ile müzeleri gezerken ilginç bilgiler duyduk ve tarihi eserleri yerinde görerek bir kültür yolculuğu yaptık. Özellikle 1. Ve 2. TBMM ziyaretleri sırasında gönüllü arkadaşlar çocuklara bu müzelerin ülkemiz için ne kadar büyük önem taşıdığını anlattı.

Çocuklar bölüm gezilerinde güler yüzlü, işini severek yapan öğrenciler ve öğretim üyelerinden yeni bilgiler edindikleri için tabi sevinç içinde bir keşfetme yolculuna çıkıyorlar. Fizik, Kimya, Gıda, Makine, Matematik, İnşaat, Elektrik-Elektronik, Jeoloji bölümlerinde ilk kez karşılaştıkları bu deneyim karşısında yaşadıkları heyecan yüzlerinden okunuyordu. Bazı bölümlerde deneyleri kendileri yaptılar ve yaptıkları bu deneylerin bazılarını yanlarında götüreceklerini duyduklarında çok büyük bir memnuniyet belirmişti gözlerinde.

Eğlenceli Bilimde Hidrolik Atölyesi, Elektrik Atölyesi, Çizim Atölyesi, İmalat Atölyesi ve Robotik Atölyesinde gönüllü arkadaşlarımızın yardımıyla yaparak yaşayarak öğrenmenin ve kendi başlarına ortaya bir ürün koymanın heyecanını yaşıyordu masum yürekler. Deneylerin her aşamasını büyük bir sabır ve merakla dinleyerek hiçbir şey kaçırmamaya özen gösteriyorlardı.

“Ölçme ve Değerlendirme” konusunda Tülin hocamız soru oluştururken ne gibi kriterleri göz önünde bulundurduğumuzu, soru kökü ve seçenekleri oluştururken nelere dikkat edebileceğimizi belirtti. Soru hazırlama konusundaki deneyimlerimizi ve bu deneyimin bizler için ne ifade ettiğini dinledi Tülin hocamız. Beynimizi ne kadar çok

çalıştırsak, o kadar rahat yaşlanacağımızı ifade etti. Hem dinleyici, hem gönüllü, hem de anlatıcıydı Tülin hocamız her projede olduğu gibi ve bizlerin daha iyi bir proje deneyimi yaşaması için çok emek verdi sağ olsun.

“Bilim Tarihi” konusunda Vedat hocamız bilime her zaman öncelik ve önem vermiş, bilime katkılar sunmuş insanlardan ve uygarlıklardan söz etti. Vedat hocamızın kendine has, akıcı anlatım tarzı ile her anını merak ederek dinledik bu tarihi yolculuk seminerini.

“Psikolojik İhtiyaçlarımız” konusunda Melike hocamız sevgi, saygı ve ait olma ile ilişki-bağ kurma ihtiyaçlarımız üzerinde durdu. Bir kişinin öz yeterliliğini arttırdığımızda sosyal ilişkilerinin de gelişeceğini ve bu durumun

özgüvenini arttırıp kişiyi bağ kurmaya teşvik edeceğini, seçim yapma durumunun olmasının öz yeterlilik inancını arttırdığını, risk alıp deneyip yaptıkça öz yeterliliğin artacağını, zorlanmanın ve zorlandığımız şeyleri yapabilmenin öz yeterlilik inancımızı arttıracığını ifade etti.

Psikolojik ihtiyaçlarımızın çoğunun karşılanmasının yetkinliğimizi ve öz yeterlilik inancımızı arttıracığını, bir alanda olan bir yetkinliğin diğer alanları da etkileyebileceğini söyledi. Yetkinlik, ilişkisellik ve özerklik ihtiyaçlarımızın karşılandığında daha yaşamsal, kaliteli ve mutlu bir yaşama sahip olabileceğimizi ifade etti. Vurguladığı psikolojik ihtiyaçlarımızın psikolojik sağlamlık anlamında da önemli bir yeri olduğunu fark etmemizi sağladı Melike hocamız.

“Mikro-Elektro-Mekanik Sistemler” konusunda Tayfun hocamız bir Yaz Bilim Okulu programında daha bizlerle birlikte olduğu için çok heyecanlıydık. Çip, dronlar, mikroelektronik sistemler, termal kameralar, mikrobiyosistemler, dedektör üretimi gibi

alanlarda yaptıkları önemli çalışmaları aktardı. Çiplerin çalışma mantığını çok ayrıntıya girmeden, görselleştirerek ve özetleyerek anlattı. Geliştirilen birçok yeni ürün ve teknoloji den söz etti Tayfun hocamız. Çok yoğun çalışma temposu içinde bizlere zaman ayırabildiği için çok mutlu olmuştuk.

“Akran Zorbalığı” konusunda Funda hocamız zorbalık politikası geliştirilmesinin önemi üzerinde durarak önleyici çalışmaları arttırmamız gerektiğini vurguladı. Etik ilkeler ve ahlaki değerlerle öğrencilerimizi bildiğimiz doğrularla yetiştirebilme çabası içinde olmanın değerini, akran zorbalığını önleme ve akran zorbalığı ile mücadelenin bir ekip işi olduğunu, çocuklara girişkenliği, empatiyi, duyguları yönetmeyi, kendini korumayı öğretmenin önemini vurguladı.

Zor durumlarda öz
şefkatin bizi güçlü
kıldığını, tüm öğrencilerin
biricik ve kıymetli
olduklarını ve bunu onlara
samimiyetle
hissettirmemiz
gerektiğinin taşıdığı
önemin altını çizdi. Son
zamanlarda okullarımızda
sıkça karşılaştığımız bu
konuya yönelik Funda
hocamız verdiği bilgiler ve

bu konu ile ilgili deneyim geçirmiş farklı yaş gruplarından kişilerin ses kayıtlarını paylaşarak zorbalık konusunda gerçekten de ciddi önlemler almamız gerektiğini bizlere fark ettirdiğini düşünüyorum.

Liseden programa katılan gençler ile Turgut hocamızın Matematik etkinliğine katılıyoruz büyük bir merakla. Turgut hocamız sihirli kareler ile ilgili açıklayıcı bilgiler ve örnekler sunduktan sonra konuyla ilgili hepimize sorular yöneltiyor ve çözüm yollarımızı tahtada göstermemizi bekliyordu. Her şeyi sorgulamamızı ve kanıt göstermemizi, geometrinin akıl yürütmeyi kolaylaştırdığını ve gerekçe göstermeden bir sonuç söylemememizi vurguladı hocamız. Saatlerce sürse hiç sıkılmayacağımız tarzda akıcı bir etkinlik deneyimi daha yaşamıştık Turgut hocamız ile.

“Yapay Zekâ” konusunda Gökberk hocamız yapay zekânın neye dayandığını, türlerini, kodlama, program tasarımı ile ilgili bilgiler verdi. Yapay zekâyı anlamak için sayılar dünyasında çalışmak gerektiğini belirtti. Günümüzün dikkat çeken konusuna yönelik çocuklardan ve yetişkinlerden hocamıza birçok sorunun sorulduğu bir etkinlik oldu.

“Sorun Temelinde Etkili Aile İletişimi” konusunda Güler hocamız duygularımızı tanıma ve tanımlama konusunda bazen sorunlar yaşadığımızı, değişen koşullara göre duygularımızın da değişeceğinin kaçınılmaz olduğunu, duygu ve düşüncelerimizi karşıya aktardığımız zaman anlaşılabildiğimizi, sorun yaşadığımız zamanlar “Ben Dili” ile kurduğumuz cümlelerin daha etkili olacağını ifade etti.

Çocukların yaşadığı sorunlarda çocuğun duygusunu anlamamanın önemli olduğunu ve uygun şekilde yaklaşıldığında çocukların bizi dinler hale geleceklerini ve o zaman da çocukların kendilerini açacağını ifade etti. Bir sorunun var olan başka bir sorunun sonucu olduğunu ve soruna yol açan nedenleri ortadan kaldırmak gerektiğinin altını çizdi. Ayrıca çocukların öğretmenleri ve velileri ile karşılaşabileceği bazı sorunlara yönelik uygulamalara yer verdi. Yaşadığımız bazı duygular ve bu duygularla baş etme yöntemlerinden söz ederek günlük yaşamımızda karşılaştığımız durumlardan yola çıkarak deneyimlerini aktardı.

ODTÜ Toplum Bilim Müzesinde dörtgen bulmaca, havada duran top, çukur ve tümsek aynalar, eğlence treni, piramit bulmaca, lazer gösterisi, radyometre, periskop, yüzen halkalar, kalp davulu, manyetik alan, rüzgar jeneratörü, manyetik sarkaç, gizemli halkalar, dişli çarklar, sesli borular, zaman algısı, benham diskleri gibi birbirinden eğlenceli deneyleri yapma deneyimi yaşadık.

Bilim ve Teknoloji Müzesinde de eski zamanlara tarih yolculuğu yaptık. Çanak çömlek, kamera, radyo, eski telefonlar, gaz ocakları, dikiş makineleri, eski daktilo ve bilgisayarlar, radyo makinesi, sinema makinesi, fotoğraf stüdyosu, seramik atölyesi alanlarını gezerek geçmişe yolculuk yaptık bir süre.

Mehmet Bozoğlan
İLKİYAR Gönüllü Öğretmeni

İzlenimin 2. Bölümü Bir Sonraki Haftaya...